

"Emniyetsiz ve ihlası bozacak esbaba maruz o dağdaki inzivayı emniyetli, ihlaslı, Barla dağlarındaki halvete çevirdi." Buradaki "ihlası bozacak esbap"tan murat ne olabilir? Barla daha emniyetli değil miydi?

"Siyaseti terk ve dünyadan tecerrüt ederek bir dağın mağarasında ahireti düşünmekte iken, ehl-i dünya zulmen beni oradan çıkarıp nefyettiler. Hâlık-ı Rahîm ve Hakîm, o nefyi bana bir rahmete çevirdi. **Emniyetsiz ve ihlası bozacak esbaba maruz o dağdaki inzivayı emniyetli, ihlaslı, Barla dağlarındaki halvete çevirdi.** Rusya'da esarete iken niyet ettim ve niyaz ettim ki, ahir ömrümde bir mağaraya çekileyim. Erhamürrâhimîn, bana Barla'yı o mağara yaptı, mağara faydasını verdi. Fakat sıkıntılı mağara zahmetini zayıf vücuduma yükledi."(1)

"**İhlası bozacak**" tabirini iki şekilde anlamak mümkün: **Birisi**, cemiyetin imanını kurtarmak, dağda inzivaya çekilmekten çok daha üstün ve çok daha sevaplı bir hizmettir... Yani iki hayırdan birisi daha yüksek ve daha sevaplıdır; dolayısı ile ihlas açısından Barla, dağda inzivaya faiktir. Dağda inziva Barla'da hizmet etmenin yanında ihlasın bozulmuş hâli gibidir diyebiliriz. Zira dağa kendi iradesiyle ibadet ve tefekkür için çekilen bir şahsın ihlası tehlikede olabilir. Şeytanlar bu gibi şahıslarla çok uğraşır. Fakat iradesiz ve devletin zoruyla sürgünde olup kimseyle görüştürülmeyen bir kişiye şeytanın musallat olması ve ihlasını bozması zorlaşır.

İkincisi, musibete maruz kalındığı sıkıntılı hâllerde ihlas ile hizmet etmek daha kolaydır. Ama inzivada her ne kadar sıkıntı ve meşakkat olmuş olsa da nefis terakki etme hevesi ile ihlası bozabilir. Nitekim seyrü sülûkün en büyük tehlikelerinden birisi de bâlapervazane hâllerdir. Yani nefsin yüksekten uçması, kendini olduğundan yüksek makamda görmesidir. Bu hâl kişiyi gurura düşürebilir.

Barla, bu konuda dağda inzivaya çekilmekten daha emniyetli, daha bereketli bir mekândır. Barla ilahi terbiye ile bezenmiş bir tekke iken, Erek dağı iradi bir terakki gayretidir. Birisi **vehbî** diğeri ise **kesbî**dir; vehbiyet kesbiyete daim üstündür.

1) bk. [Mektubat, On Üçüncü Mektup.](#)